

TRATAT CU PRIVIRE LA NEPROLIFERAREA ARMELOR NUCLEARE

DATE RELEVANTE PRIVIND TRATATUL

Data adoptării:	12.06.1968
Locul adoptării:	New York
Data intrării în vigoare:	05.03.1970
Guvernele depozitare:	Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Statele Unite ale Americii

ROMÂNIA a ratificat Tratatul prin Decretul nr. 21/1970, publicat în Buletinul Oficial nr. 3 din 31.01.1970;

TEXTUL INTEGRAL AL TRATATULUI

*STATELE care încheie prezentul tratat, denumite mai jos "părți la tratat",
ținând seama de consecințele distrugătoare pe care le-ar avea pentru întreaga omenire un război nuclear și de necesitatea care rezultă din aceasta de a depune toate eforturile pentru a preîntîmpina pericolul izbucnirii unui asemenea război și de a adopta măsuri pentru a garanta securitatea popoarelor,
convinse că proliferarea armelor nucleare ar spori în mod considerabil pericolul unui război nuclear,
în conformitate cu rezoluțiile Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, care cheamă la încheierea unui acord cu privire la preîntîmpinarea unei mai largi răspîndiri a armelor nucleare,
obligîndu-se să coopereze în vederea facilitării aplicării garanțiilor Agenției Internaționale pentru Energie Atomică la activitățile nucleare pașnice,
exprimînd sprijinul lor pentru eforturile de cercetare, de dezvoltare și pentru alte eforturi menite să favorizeze aplicarea, în cadrul sistemului de garanții al Agenției Internaționale pentru Energia Atomică, a principiului controlării efective a circuitului de surse și materiale fisionabile speciale prin folosirea de instrumente și de alte mijloace tehnice în anumite puncte strategice,
afirmînd principiul potrivit căruia avantajele utilizării pașnice a tehnologiei nucleare, inclusiv orice produse tehnologice secundare care pot fi obținute de către statele posesoare de arme nucleare, ca urmare a dezvoltării dispozitivelor explozive nucleare, trebuie să fie accesibile pentru scopuri pașnice tuturor părților, atît posesoare cît și neposeseare de arme nucleare,
convinse că în aplicarea acestui principiu toate părțile la prezentul tratat au dreptul de a participa la cel mai deplin schimb posibil de informații științifice și de a contribui - singure sau în colaborare cu alte state - la dezvoltarea continuă a utilizării energiei atomice în scopuri pașnice,
declarînd intenția lor de a realiza la data cea mai apropiată cu putință încetarea cursei înarmărilor nucleare și de a întreprinde măsuri efective în direcția dezarmării nucleare,
cerînd în mod insistent cooperarea tuturor statelor în vederea realizării acestui obiectiv,*

*reamintind hotărârea exprimată de părțile la **Tratatul** din anul 1963 privind interzicerea experiențelor cu arme nucleare în atmosferă, în spațiul extraatmosferic și sub apă, în preambulul acestui tratat, de a căuta să realizeze încetarea tuturor experiențelor cu arme nucleare pentru totdeauna și de a continua tratativele în acest scop,*

dorind să promoveze destinderea încordării internaționale, precum și întărirea încrederii între state, în scopul de a facilita încetarea producției de arme nucleare, lichidarea tuturor stocurilor existente și eliminarea din arsenalele naționale a armelor nucleare și a mijloacelor de transport al acestora, ca urmare a unui tratat de dezarmare generală și totală sub un control internațional strict și eficace,

*reamintind că, în conformitate cu **Carta** Națiunilor Unite, statele trebuie să se abțină în relațiile lor internaționale de a recurge la amenințarea cu forța, sau folosirea ei împotriva integrității teritoriale sau independenței politice a oricărui stat, ori în orice alt mod incompatibil cu scopurile Națiunilor Unite, și să promoveze stabilirea și menținerea păcii și securității internaționale, nedeturnînd pentru armamente decît minimum din resursele umane și economice ale lumii,*

au convenit asupra celor ce urmează:

ARTICOLUL I

Fiecare stat posesor de arme nucleare, parte la prezentul tratat, se angajează să nu transfere nimănui arme nucleare sau controlul asupra unor asemenea arme sau dispozitive explozive nucleare, direct sau indirect, și să nu ajute, să nu încurajeze sau să nu incite, sub nici o formă, vreun stat care nu posedă arme nucleare, să fabrice sau să obțină în orice alt mod arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare, sau controlul asupra unor asemenea arme sau dispozitive explozive.

ARTICOLUL II

Fiecare stat neposesor de arme nucleare, parte la prezentul tratat, se angajează să nu accepte din partea nimănui transmiterea de arme nucleare ori, alte dispozitive explozive nucleare sau controlul asupra unor asemenea arme sau dispozitive explozive, direct sau indirect; să nu fabrice și nici să dobîndească în alt mod arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare și să nu caute să obțină sau să primească vreun ajutor pentru fabricarea armei nucleare sau a altor dispozitive explozive nucleare.

ARTICOLUL III

1. Fiecare stat neposesor de arme nucleare, parte la tratat, se angajează să accepte garanțiile stipulate într-un acord care va fi negociat și încheiat cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică, în conformitate cu Statutul Agenției Internaționale pentru Energia Atomică și cu sistemul de garanții al agenției, în scopul exclusiv de a verifica îndeplinirea obligațiilor asumate de acest stat în termenii prezentului tratat, în vederea împiedicării deturnării energiei nucleare de la utilizările sale pașnice spre fabricarea de arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare. Procedurile de punere în aplicare a garanțiilor cerute de prezentul articol se vor aplica asupra materiilor brute și materialelor fisionabile speciale, fie că aceste materii sau materiale sînt obținute, prelucrate sau utilizate în orice instalație nucleară principală, fie că se află în afara oricărei asemenea instalații. Garanțiile cerute de prezentul articol se vor aplica tuturor materiilor

brute sau tuturor materialelor fisionabile speciale în toate activitățile nucleare pașnice exercitate pe teritoriul acestui stat, sub jurisdicția sa, sau întreprinse sub controlul său în orice alt loc.

2. Fiecare stat, parte la tratat, se angajează să nu furnizeze: a) materii brute sau materiale fisionabile speciale sau b) echipament sau material proiectat ori pregătit în mod special pentru prelucrarea, utilizarea sau producerea de materiale fisionabile speciale, nici unui stat neposesor de arme nucleare, pentru scopuri pașnice, dacă aceste materii brute sau materiale fisionabile speciale nu sînt supuse garanțiilor în termenii prezentului articol.

3. Garanțiile cerute de prezentul articol se vor aplica în așa fel încît să corespundă prevederilor articolului IV al prezentului tratat și să nu stînjenească dezvoltarea economică sau tehnologică a părților la tratat sau cooperarea internațională în domeniul activităților nucleare pașnice, inclusiv schimburile internaționale de materiale și echipamente nucleare pentru prelucrarea, utilizarea sau producerea de materiale nucleare pentru scopuri pașnice, în conformitate cu dispozițiile prezentului articol și cu principiul aplicării garanțiilor, enunțat în preambul.

4. Statele neposesoare de arme nucleare, părți la tratat, vor încheia acorduri cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică, pentru a îndeplini cerințele prezentului articol, fie individual, fie împreună cu alte state, în conformitate cu Statutul Agenției Internaționale pentru Energia Atomică. Negocierea acestor acorduri va începe în termen de 180 zile de la intrarea inițială în vigoare a prezentului tratat. Pentru statele care vor depune instrumentele lor de ratificare sau de aderare după perioada de 180 zile, negocierea acestor acorduri va începe cel mai tîrziu la data depunerii instrumentelor de ratificare sau aderare. Aceste acorduri vor intra în vigoare cel mai tîrziu la 18 luni de la data începerii negocierilor.

ARTICOLUL IV

1. Nici o dispoziție din prezentul tratat nu va fi interpretată ca fiind de natură să afecteze dreptul inalienabil al tuturor părților la tratat de a dezvolta cercetarea, producția și folosirea energiei nucleare în scopuri pașnice, fără discriminare și în conformitate cu prevederile articolelor I și II ale prezentului tratat.

2. Toate părțile la tratat se angajează să înlesnească și au dreptul de a participa la cel mai larg schimb posibil de echipament, materiale și informații științifice și tehnologice în vederea folosirii pașnice a energiei nucleare. Părțile la tratat, în măsură să o facă, vor trebui, de asemenea, să colaboreze, contribuind separat sau împreună cu alte țări sau organizații internaționale, la dezvoltarea viitoare a aplicațiilor energiei nucleare în scopuri pașnice, îndeosebi pe teritoriile statelor neposesoare de arme nucleare, părți la tratat, luînd în mod corespunzător în considerare nevoile regiunilor lumii care sînt în curs de dezvoltare.

ARTICOLUL V

Fiecare parte la tratat se angajează să ia măsuri corespunzătoare pentru a asigura că, în conformitate cu acest tratat, sub o supraveghere internațională adecvată și prin proceduri internaționale corespunzătoare, avantajele care ar rezulta de pe urma oricăror aplicații pașnice ale exploziilor nucleare vor fi accesibile statelor neposesoare de arme nucleare, părți la tratat, pe o bază nediscriminatorie, și că pentru aceste părți costul dispozitivelor explozive folosite va fi cît mai redus cu putință și va exclude orice sarcină financiară pentru cercetare și dezvoltare. Statele neposesoare de arme nucleare, părți la tratat, vor putea obține asemenea beneficii, ca urmare a unei înțelegeri sau a unor înțelegeri internaționale speciale, printr-un organism internațional adecvat, în care statele neposesoare de arme nucleare vor fi reprezentate în mod corespunzător. Negocieri în această privință vor începe cît mai curînd posibil după intrarea în vigoare a

tratatului. Statele neposesoare de arme nucleare, părți la tratat, vor putea, de asemenea, să obțină, dacă doresc aceasta, astfel de beneficii ca urmare a unor acorduri bilaterale.

ARTICOLUL VI

Fiecare dintre părțile la tratat se angajează să continue cu bună credință negocieri asupra unor măsuri eficiente referitoare la încetarea cursei înarmărilor nucleare la o dată apropiată și la dezarmarea nucleară, precum și cu privire la un tratat de dezarmare generală și totală, sub un control internațional strict și eficient.

ARTICOLUL VII

Nici o prevedere din prezentul tratat nu afectează dreptul vreunui grup de state de a încheia tratate regionale pentru a asigura absența totală de arme nucleare pe teritoriile respective.

ARTICOLUL VIII

1. Orice parte la tratat poate propune amendamente la acest tratat. Textul oricărui amendament propus va fi supus guvernelor depozitare, care îl vor comunica tuturor părților la tratat. După aceea, dacă o treime, sau mai mult, din părțile la tratat o vor cere, guvernele depozitare vor convoca o conferință la care vor invita toate părțile la tratat, pentru a examina un asemenea amendament.

2. Orice amendament la prezentul tratat va trebui aprobat cu o majoritate de voturi a tuturor părților la tratat, inclusiv voturile tuturor statelor posesoare de arme nucleare, părți la tratat, și ale tuturor celorlalte părți care la data comunicării amendamentului sînt membre ale Consiliului Guvernatorilor al Agenției Internaționale pentru Energie Atomică. Amendamentul va intra în vigoare pentru fiecare parte care va depune instrumentele sale de ratificare a amendamentului, din momentul depunerii instrumentelor de ratificare de către majoritatea părților, inclusiv a instrumentelor de ratificare ale tuturor statelor posesoare de arme nucleare, părți la tratat, și ale tuturor celorlalte părți care la data difuzării amendamentului sînt membre ale Consiliului Guvernatorilor al Agenției Internaționale pentru Energia Atomică. Ulterior, acesta va intra în vigoare pentru orice altă parte din momentul depunerii instrumentelor sale de ratificare a amendamentului.

3. La 5 ani după intrarea în vigoare a prezentului tratat, la Geneva (Elveția), va avea loc o conferință a părților, pentru a examina modul de funcționare a tratatului, spre a se asigura că obiectivele din preambul și prevederile tratatului se realizează. După aceea, la intervale de 5 ani, o majoritate a părților la tratat poate obține, supunînd o propunere în acest sens guvernelor depozitare, convocarea altor conferințe, avînd același obiectiv de a examina modul de funcționare a tratatului.

ARTICOLUL IX

1. Prezentul tratat este deschis spre semnare tuturor statelor. Oricare stat care nu va fi semnat prezentul tratat pînă la intrarea lui în vigoare, în conformitate cu punctul 3 al prezentului articol, va putea să adere la el în orice moment.

2. Prezentul tratat va fi supus ratificării statelor semnatare. Instrumentele de ratificare și instrumentele de aderare vor fi depuse spre păstrare guvernelor Uniunii Republicilor Socialiste

Sovietice, Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Statelor Unite ale Americii, care sînt desemnate prin prezentul tratat în calitate de guverne depozitare.

3. Prezentul tratat va intra în vigoare după ratificarea sa de către statele ale căror guverne au fost desemnate ca depozitare ale tratatului și de către alte 40 de state semnatare ale tratatului, și după depunerea instrumentelor lor de ratificare. Pentru scopurile prezentului tratat, un stat posesor de arme nucleare este statul care a produs și detonat o armă nucleară sau orice alt dispozitiv nuclear exploziv înainte de 1 ianuarie 1967.

4. Pentru statele ale căror instrumente de ratificare sau de aderare vor fi depuse după intrarea în vigoare a prezentului tratat, el va intra în vigoare la data depunerii instrumentelor de ratificare sau de aderare.

5. Guvernele depozitare vor informa fără întârziere toate statele semnatare sau pe cele care au aderat la prezentul tratat despre data fiecărei semnări, despre data depunerii fiecărui instrument de ratificare sau de aderare, despre data intrării în vigoare a prezentului tratat și despre data primirii oricărei cereri de convocare a unei conferințe, precum și despre orice alte comunicări.

6. Prezentul tratat va fi înregistrat de către guvernele depozitare în conformitate cu articolul 102 al **Cartei** Organizației Națiunilor Unite.

ARTICOLUL X

1. Fiecare parte, în examinarea suveranității sale naționale, are dreptul să se retragă din tratat dacă decide că evenimente extraordinare legate de conținutul prezentului tratat au pus în pericol interesele supreme ale țării sale. Despre această retragere ea trebuie să notifice cu 3 luni înainte tuturor celorlalte părți la tratat și Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite. Această notificare trebuie să conțină o declarație cu privire la evenimentele extraordinare pe care ea le consideră ca punînd în pericol interesele sale supreme.

2. La 25 de ani după intrarea în vigoare a tratatului, se va convoca o conferință în scopul de a hotărî dacă tratatul va rămîne în vigoare pe termen nedefinit sau va fi prelungit pentru o perioadă sau mai multe perioade determinate suplimentare. Această hotărîre va fi adoptată cu majoritatea părților la tratat.

ARTICOLUL XI

Prezentul tratat, ale cărui texte rus, englez, francez, spaniol și chinez sînt în egală măsură autentice, va fi depus în arhivele guvernelor depozitare. Copii de pe prezentul tratat, autentificate în mod corespunzător, vor fi expediate de către guvernele depozitare guvernelor statelor care au semnat tratatul sau au aderat la el.

Drept pentru care subscrișii, împuterniciți în bună și cuvenită formă în acest scop, au semnat prezentul tratat.

Întocmit în trei exemplare la Moscova, Washington și Londra în prima zi a lunii iulie una mie nouă sute șaiszeci și opt.